

Szerkesztőség:

Arad, Acsev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Fegele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Meg. elenk naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	...	960 Lej
Fél évre	...	480 Lej
Negyed évre	...	240 Lej
Havonta	...	80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Falu-e vagy város?

Arad fénytelen, élettelen fekete éjszakájába szomorúan kongatja az idő mulását a városháza toronyórája. Mintha egy alvó faluban és nem városban járnánk, mintha napi robottól kifáradt igénytelen emberek morzsolnák itt egyhangú életüket. A sirl csöndbe csak a kutyák ugatása és a távolba futó mozdonyok hűtve sívít bele. A házak már rég lezárták ablakszemeiket és a kávéházak üvegablakai mögött, a betegen pisilakoló villanylámpák alatt csak egy-két ember gubbaszt. Aradon meghalt az éjszaka.

Pedig város vagyunk, szép modern város, telve életerővel, ambícióval, de hiányzik belőlünk a lélek, a lélek, amely a nagyvárosokat jellemzi. Elvettük belőlünk az éjszakáinkat. A szellemi munkában kifáradt ember szórakozni vágyik; fel akarja frissíteni a számoktól és betűktől zsongó agyát; a városi ember igazi életét este éli. Ezt tudják minden városnak vezetői. Tudják azt is, hogy a városok vonzó ereje az éjszakájában van. Azért jönnek be a faluból a kulturára, szórakozásra vágyó emberek a városba, mindenütt, csak Aradon nem.

Aradon meghalt az esti élet. Nincs orfeum, nincsenek bárók, az elhagyott, ásitó lokálokból hiányzanak a városok jellegzetes alakjai; az artisták és a jókedélyű emberek. Arad éjszakai életében már a kedély is meghalt. Megölte a vállalkozók kedvtelensége, a hatóságok rigoróztatása. Kinek volna ma kedve Aradon orfeumot nyitni? Ki merne vállalkozni arra, hogy ide artistákat hozzon? Kinek volna bátorsága ma életre kelteni a meghalt aradi éjszakákat?

Hiszen ha artisták jönnek, két nap múlva rémülten menekülnek innen, mert unják az örökös igazoltatásokat, a vége-hosszatlan jelentkezéseket. A vállalkozók pedig az illetékek, a luxus, a forgalmi és más adók sulya alatt nyögnek. De megborzadnak a kilincselésektől, az utánnajárásoktól is, amíg annyit elérhetnek, hogy kezükbe kápiják azt a kis papírdarabot, melyet engedélynek neveznek.

A kávéházakból hiányzik a tánc, mert a hatóságok gyámkodnak az erkölcsök felett. Mért akarunk mi erkölcsösebbek lenni a nyugati városoknál? A tánc ma több mint divat; szükséges valaminek, mint a zene, amely néhány percre, vagy órára feledtet velünk a mindennapi gondokat, amely ártatlan élvezetet nyújt. Adják meg a városnak, ami a városé és ne degradálják kihalt faluvá a nagyvárosi jelleg felé lendülő Aradot.

„Nem lehet szuronyral és börtönnel kormányozni“

A konzervatizmus ősz vezére forradalmi reakciónak mondja a mai rezsim uralmát. — Apponyi Albert gróf helyet követel a munkásságnak a főrendiházban. — Nem fogadja el a javaslatot.

(Budapest, október 26.) A magyar nemzetgyűlés tegnapi ülésén Apponyi Albert gróf, a magyar politika egyik kimagasló vezérfőfia és a legitimisták vezetője szökö hozzá a főrendiház visszaállításáról szóló javaslatához. Apponyi felszólalásában kereken visszautasította azt a főrendiházi tervezetet, amelyet a jelenlegi kormány kidolgozott.

Apponyi gróf beszédében kifejtette, hogy öt év előtt kiadott programjában a jogfolytonosság erős hangsúlyozásával követte a második törvényhozó kamarának felállítását. Kétségtelen, hogy az igen nehéz feladat, azonban mégis meg lehetett volna oldani. A most benyújtott javaslat azonban nem oldja meg a kérdést. Ó elvből hiva a kétkamarás rendszernek, mert a nemzeti akarat két kamarán keresztül tisztábban és erősebben jelentkezik. Felszólalt, hogy helyesnek tartja a felsőház keretébe belevonni a törvényhatóságok képviselőit, az egyházi és bírói funkcionáriusokat, továbbá a kultúra, a köz- és mezőgazdaság nagy tényezőinek beillesztését. Visszártnak tartja azt, hogy a törvényhatóságok csak ideiglenes mandátummal rendelkeznek. Másik nagy hiánya ennek a törvényjavaslatnak, hogy a munkásság, a magyar nemzet eme nagy társadalmi faktora nincsen képviselve a felsőházban.

A szónok eme váratlan kijelentésére viharos taps tört ki a szocialisták padjaiból, mire Apponyi így folytatja:

— Nem keresek tapsokat soha, de a munkásság olyan nagy társadalmi faktor, amelyet nem lehet figyelmen kívül hagyni. Nem tudom, hogy ezt a képviseletet hogyan lehetne megoldani, mert nem ismerem a munkásság szervezetét és nem tudom, melyik van hivatala ezt a társadalmi réteget a felsőházban képviselni. Ezekről a gyakorlati kifogásoktól eltekintve, nem fogadhatom el a javaslatot azért sem, mert még többet nyomnak nálam a lapban azok az elvi kifogások, amelyeket alkotmányjogi szempontból a javaslat ellen emelek.

Beszédének további során óvja a kormányt attól, hogy szuronyral és börtönnel akarjon rendet tartani, mert a helyzet változhat és nem tudni, hogy holnap kinek kezében lesz a szurony és börtön. Helyteleníti, hogy a mostani javas-

latban a főméltóságok kinevezettek és nem függenek a király akaratától. Ez csak látszatra demokratikus, de lényegében nem az. Kijelenti, hogy a maga részéről a jogfolytonosság alapján akar erősebb, demokratikusabb politikát, míg a kormány pedig forradalmi alapon csinál reakciót. Beszédét azzal fejezi be, hogy a törvényjavaslatnak a parlament által való szentesítése a jogbizonytalanság

veszélyét rejti magában.

A beszéd után újult erővel tört ki a taps és éljen. Apponyi Albert gróf szavai nagy konsternációt keltett kormánykörökben és Nagy Emil képviselő válaszolt is a beszédre, amelynek hatását megdönteni azonban nem tudta. A legitimista vezér állásfoglalása a munkásság mellett nagy szenzációt keltett a magyar politikai körökben.

All a harc a lakbérfronton

Háztulajdonosok és lakók kongresszust tartottak a fővárosban — Aradi szónok is felszólalt a gyűlésen

(Bucuresti, október 26.) Tegnapelőtt tartották meg nagy érdeklődés közepette a háztulajdonosok kongresszusát Lahovary herceg elnöklése alatt. A kongresszuson Arad képviseletében dr. Székely Aladár jelent meg, aki Cluj, Brassó és több erdélyi város képviselőivel együtt fel is szólalt a gyűlésen. A szónokok követel-

ték, hogy a kormány szabadítsa fel a lakásokat minden korlátozás alól.

Ugyanebben az időben tartották meg a lakók kongresszusát is Bucurestiben. Ezen a kongresszuson is számos felszólalás történt. Itt viszont új házbértarifa felállítását követelték, hogy a háztulajdonosok ne járhasanak el kedvük szerint a lakókkal szemben.

Lloyd George az angol kormány ellen

„A szénbányász-sztrájk végromlásba viszi az országot“ — Visszavonták a tegnapi nap kiadott népgyűlési tilalmat

(London, október 26.) Az alsóház éjszakai ülésén Lloyd George volt a vezérszónok, aki heves beszédben vetette a kormány szemébe, hogy a bányász-sztrájkban csupán az az álláspontja, hogy aki kardot ragadott, az kard által is vesszen el. A kormány már hetek óta semmit sem tesz a sztrájk megszüntetésének érdekében és a harcot egyre jobban kitélezi, amivel talán megóvja a kormány presztízsét, az országot azonban végromlásba dönti.

Baldwin miniszterelnök Lloyd Georgenak adott válaszában kifejtette, hogy a kormány tényleg betetlenül szemléli az eseményeket s a mai helyzet az hogy a kormány újabb közvetítési akciója kilátástalan lenne. A kormány mindent megtett a béke érdekében, de közvetítő lépéseit a legtöbb esetben visszautasították. Most már nincs más hátra, míg megvárni, amíg a sztrájk önmagától összeomlik. A bányamunkások helyzete egyre kétségbeesettebb és minden remény megvan arra, hogy a sztrájkot önmaguktól abbahagyják. Tegnap ismét újabb ötezer munkás jelent-

kezett munkahelyén, amivel a dolgozók száma kétszázötvenzerre emelkedett. A szénárak rohamos drágulásáról kijelentette a miniszterelnök, hogy a kormány árvizsgálóbizottságokat fog felállítani, ha a sztrájk rövidesen be nem fejeződik.

A belügyminiszter az ülés elején közölte, hogy a gyülekezésre vonatkozó tilalmat visszavonták és ezért a várt viharok elmaradtak. Cook, a bányászok szövetségének főtitkára több vidéki városban gyűlések rendezését rendelte el és személyes garanciát vállalt arra, hogy a gyűlések zavartalanul fognak lefoyni.

Amerikában pusztít a ciklon
A kikötőkben megbénult a forgalom a vihar miatt.

(Newyork, október 26.) Tegnap váratlanul orkánerejű szelek száguldottak át Newyork s Pennsylvánia államokon. — Newyork City szomszédságában három embert megölt a vihar, amely több mint harminc városban okozott tetemes anyagi károkat. A kikötőkben megbénult a forgalom. — New-Yerseyben négy ember meghalt és számosan megsérültek.

Halálos szerelem az Aranyszarv városában.

Az öngyilkossá lett Répássy Miklós követségi titkár aradi barátja, aki most jött haza Konstantinápolyból, elmondja a tragédia előzményeit.

(Saját tudósítónktól.) Napok-kal ezelőtt a konstantinápolyi sajtó nyomán részletesen beszámoltunk arról a szomorú tragédiáról, amely váratlanul egy magasra ívelő diplomata-karriért tört ketté. Répássy Miklós, a konstantinápolyi magyar követségi fiatal titkára mintegy két héttel ezelőtt szívenlőtte magát. A rendkívül képzett, kellemes modoru fiatal diplomata tragédiája mély megdöbbenést keltett s hirtelen halála a legképtelenebb találgatásokra adott alkalmat. Így többek között fontos akták kiszolgáltatásával is megvádolták az öngyilkossá lett diplomatát, most azonban már bizonyos, hogy Répássy Miklóst olthatatlan szerelme kergette a halálba. A mai napon egy aradi ur érkezett haza Konstantinápolyból. Az illető szoros baráti viszonyban állott Répássy Miklóssal, s a tragédia előzményeiről az alábbi fontos részletekkel szolgált:

— Répássy Miklós, aki különben ritka intelligenciájával és képzettségével egyike volt a magyar diplomácia reményének — a háború után került a konstantinápolyi követséghez. A roppant szellemes, szép férfiú rövidesen szívesen látott vendége lett a legelőkelőbb török társaságoknak. Ennek dacára azonban Répássy a legjózanabb életet élte, szeretett dolgozni s legtöbb idejét hivatalában töltötte. Alig egy évvel ezelőtt azonban, mintha kicserélték volna Répássyt, ideges, éjszakaizó lett, adósságot adósságra halmozott s nappalait is egy feltűnő szépségű hölgy társaságában orfeumokban és káryaklubokban töltötte.

Egy orosz főúr.

— A konstantinápolyi felső tíz ezernék rendkívül nagy tiszteletben álló tagja volt egy Oroszországból emigrált dúsgazdag ezredes. Az orosz főúr, aki két kézzel szórta az aranyat, roppant fényűző háztartást tartott s ismerősei azzal vázolták mérhetetlen gazdagságát, hogy Oroszországban csak egyetlen ménesében több mint 6000 ménlova volt.

— Az orosz főúrnak a menekülés alkalmával csak a családi ékszereit sikerült megmenteni. Azonban ezeknek a kincseknek az értéke is elegendő volt ahhoz, hogy néhány éven keresztül a legpazarabb estélyeket rendezze. Ezeknek az estélyeknek ünnepelt királynője az orosz főúr anyagián oszdiás szépségű leánya, Kitty volt. A feltűnő szépségű leányt állandóan hatalmas udvar vette körül s a hódító jelenség nem egy férfiszívet ejtett meg.

Kittyből grand-cocotte lesz.

— Az aranyak azonban örültes csapásban gurultak s az orosz főúr egy reggel utolsó fontján levelezőlapokat vásárolt, amelyeken aztán bucsusorokat írt ismerőseinek és barátainak és lemondva előre tervezett estélyeit. Az aranyakkal Kitty becsülete is elveszett. A ragyogó orosz nő sehogy sem tudott lemondani a csillogásról s hogy felszínen tudjon maradni — rövidesen Konstantinápoly legpompásabb grande-cocotte-ja lett belőle.

— Legutóbb Tahy Lászlónak,

a konstantinápolyi magyar követnek volt a barátja. Állandóan társaságukban volt a fiatal követségi titkár, Répássy is, aki aztán rövidesen el is hódította főnökétől az orosz szépséget.

Halálos szerelem.

— A füzetes regények tébo-lyikó mélységű szerelmei lehetnek csak hasonlatosak Répássy Miklós mérhetetlen szerelméhez, amelyet Kitty iránt érzett. Attól kezdve, hogy ennek a nőnek rabja lett, nem érdekelt semmi. Hétszámra nem törődött hivatalával, éjjel-nappal a leány mellett volt. Ekkor már látni lehetett, hogy ennek a szerelemnek tragikus fináléja lesz. *En és Medveczky Andor*, az Estlapok tudósítója, mindent megkíséreltünk, hogy ebből a végzetes szerelemből kiragadjuk Répássyt, azonban minden hiábavaló volt.

— A nőnek — természetesen — pénz kellett. Sok. És Répássy mindent elkövetett, hogy ezt a vágyát kielégítse. Eladta lakásberendezését, ruháit és rengeteg adósságot csinált. És amikor már minden pénz eluszott, végső erőfeszítéssel a szerencsét kezdte hajszolni. Valahonnan még sikerült neki néhány ezer fontot kölcsön kapni. Lázás, örült, iszonyatos három

Vaggonfosztogatók az aradi állomáson.

Kálmán Andor automobil-kereskedő címére érkezett két vadonutaj autót teljesen leszerelték és kifosztották a szakszerűen működő rablók

(Saját tudósítónktól.) Hihetetlen vakmerőséggel és felháborító vandalizmussal elkövetett rablás történt az aradi állomáson. Egy fosztogató banda, amely eddig is óriási károkat okozott az állomáson veszteglő vagonokban, tegnap kirabolt két automobil, amelyek Kálmán Andor aradi vállalkozó és automobil-kereskedő részére érkeztek Németországból.

Kálmán Andort napokkal ezelőtt értesítették a russelheimi automobilgyárból, hogy feladták részére a megrendelt két automobil. A vállalkozó két teljesen új rendszerű Pullmann-Limousine luxusautót rendelt az illető gyárból, amely ma a legjobb és legtekélyesebb személyszállító autót gyártja. Az automobiltokat szállító vagon megérkezett Aradra és a vállalkozót értesítették, hogy tegye meg a lépéseket az autók elvámolása végett. Kálmán Andor egy tisztviselőinek társaságában ment ki az állomásra, ahol megdöbbenve látta, hogy az autót védő lécek, amelyek az egész vaggont behálózták, teljesen össze vannak törve. Megdöbbenése fokozódott, amikor megpillantotta a két kocsi.

A rablók a lécek összetörése után hozzájutottak az autókhoz, amelyeknek Wertheim-zárral bezárt ajtaját nem tudták felfeszíteni, hanem betörték az ajtón lévő nyolc milliméter vastagságu ablaküveget és azon keresztül hatoltak be a kocsikba. Egyik közülük, mint a rendőri nyomozás megállapította, az üveg betörésekor megsértette magát, mert a kocsiiban friss vérnyomokat fedeztek fel. A rablók a két autó teljes felszerelését elvitték. Lefeszítették az értékes plüss és bőrhuzatokat, kiszedték a gyújtókészülékeket, szivattyukat, neszszeszer és szerszámládákat, úgy,

éjszaka után az is elment a kártyám.

— Répássy könnyelmű, esztelen szerelme rossz hatást váltott ki irányában. A pesti külügyminisztériumból három ízben rendelék vissza, az elveszett ember két ségbeesésével azonban mindhárom esetben sikerült elkerülnie a hazamenetelt.

— A múlt hó elején aztán ismét kapott egy visszarendelő parancsot. Az utolsó hetekben mind alább és alább süllyedt Répássy, a parancsot már nem lehetett visszavonni. És a válás gondolata még inkább kétségbeejtette. Tudta, ha elmegy — elveszti a nő. Ez a gondolat borzalmas volt számára. Napokig olyan volt, mint az örült. Kért, könyörgött, napon-ta tíz táviratban esdekelt bocsánatért. De mindhiába. Pesten hajt hatatlanok maradtak.

— És érthetetlen körülmény, hogy ez a szerencsétlen fiatalember, akinek gazdag rokonai s gazdag ismerősei voltak és azok igénybevételevel lehetővé lehetne volna ottmaradását, már senkihez sem fordult anyagi segítségért. Szenvedélyes érzései annyira elhatalmasodtak felette, hogy végső kétségbeesésében fegyver után nyult. Egy reggel holtan találták meg lakásában. A szívét lötte át.

Ha bőrbetegségekben szenved, használja a CADUM-KENOCST

Itéletidő a mozivárosban

Tegnap újabb földrengés pusztított Hollywoodban. — A szökőár gőzöket vetett partra.

(London, október 26.) Az amerikai kontinens nyugati partvidékének teljes hosszában tegnap újabb földrengés volt, amely Santiagotól San-Franciscoig terjedt. A földrengés középpontja Kaliforniában van s ott, különösen Los-Angelesben és Hollywoodban idézett elő nagyobb pánikot. — Az anyagi kár rendkívül nagy. A földrengést szökőár követte, mely rengeteg gőzöt vetett partra.

Nagytakarítás

Arad uccáin.

A forgalmasabb uccákat naponta háromszor seprik. — Az uccaseprőket öntözőkannával látják el.

(Saját tudósítónktól.) Az Aradi Közlöny beszámolt már arról, hogy kifogások merültek fel a város köztisztasága ellen és utóbb már az interimár bizottságban is tárgyalták ezt a kérdést. A bizottság elhatározta, hogy az orvosi szolgálatot felhívja, hogy fokozottabban vigyázzon a város köztisztaságára és léptessen élebe erélyes rendszabályokat a köztisztaságnak a régi nivóra való visszahelyezésére.

A városi orvosi szolgálat az interimár bizottsági határozat birtokában már javaslatot készített a köztisztasági üzem megreformálására. A terv szerint a várost 50 kerületre osztják és mindegyikben megfelelő számú uccaseprőt állítanak munkára. Az uccaseprők számát szaporítják és mindegyiket — temesvári mintára — öntözőkannával látják el, hogy seprés közben ne verjen oly nagy port fel. — A város uccáit négy kategóriába osztják. A nagy forgalmu uccákat naponként háromszor, a kisebb forgalmuakat egyszer seprik. A harmadik kategóriába tartozókat minden második napon és a negyediket hetenkint egyszer seprik. A munkát — a terv szerint — korábban kezdik meg, mint eddig. A javaslat — mondja a főorvosi hivatal — azt célozza, hogy minél kisebb költséggel lehessen Arad uccáit tisztán tartani és megszüntetni minden, erre vonatkozó panaszt.

— Rövid idő óta ez már a harmadik eset, amikor megdézsmáltak a címre érkezett autózsilimányt. A fosztogatók azonban az előző esetekben nem jártak el ilyen felháborító módon. Két zsilimányt csak a lámpákat és a gyújtókészülékeket lopták el, de most teljesen leszerelték az autót, úgy, hogy több mint százötvenezer lej kárt okoztak.

A rendőrség tovább folytatja a nyomozást a rablók kézrekerítésére. Kálmán Andor vállalkozó tízezer lej jutalmat tűzött ki annak, aki a rendőrséget nyomra vezeti.

— A szent színódus ülése, Bucarestből jelentik: A színódust november 16-ára rendkívüli ülésre hívták össze, amelyen többek között a kisenevi teologia kérdését fogják megbeszélni. Valószínű, hogy az ülésre Goldis, Manóilescu és Petrovici is Kisenevbe fognak utazni.

Meghalt az utolsó királyi regényhősnő.

A hannoveri királykisasszony romantikus szerelme legyőzte a büszke uralkodó akaratát. Adósságokkal terheltten halt meg a Rivierán.

A napokban Biarritzban elhunyt Friderika hannoveri királyi hercegnő, aki családja nevének utolsó viselője volt s ifjúságában egy romantikus szerelmi epizód révén sokat beszéltetett magáról. Friderika hercegnő, akinek teljes címe: Nagybritannia és Irland királyi hercegnője, Braunschweig és Lüneburg hercegnője volt, a politikai éleiben is jelentékeny szerepet játszott. Friderika ugyan abban az esztendőben született, amikor I. Ferenc József az osztrák trónra lépett. A vak György hannoveri trónörökösnek és feleségének, Mária sachsen-altenburgi királyi hercegnőnek volt a leánya. Friderika hercegnő ifjúságát a hannoveri királyi kastélyban töltötte. Már kisleány korában mély vonzódást mutatott a királyi szolgálatban álló főistálló-mester, Pawel-Rammingen Alfonz báró irányában. Ezt a hajlandóságot azonban nem merete bevallani az atyjának, mert ismerte a büszke király hajhatatlan akaratát és tudta, hogy egy ilyen mésalliancához sohasem adná beleegyezését. Pawel-Rammingen báró volt az, aki a királyt, aki szenvedélyes lovas volt, valamennyi séralovaglása alkalmával elkísérte. — Olyan mesteri módon tudta vezetni a királyi lovát, hogy aki látta a lovagló fejedelmet, nem is sejtette, hogy vak ember ül a lovon.

Amikor György király 1876-ban Párisba költözött, hogy ott orvosi kezelésnek vesse alá magát, Friderika hercegnő elkísérte és vak atyjának állandó gyámoltója volt. Pawel-Rammingen báró is követte a királyt száműzetésébe. Állandóan együtt voltak, a királyi hercegnő és főistálló-mester-báró és ez a gyakori érintkezésük még jobban megerősítette a királyi hercegnőt abban a megmásíthatatlan szándékában, hogy követi szíve hajlandóságát minden akadályon keresztül. De csak két esztendő múlva, amikor édesatyja Párisban elhunyt, lépett előtár elé a királyi hercegnő Pawel-Rammingen Alfonz báróval. — 1880 április huszonegyedikén a windsori királyi kastélyban, Viktória angol királyné jelenlétében történt meg a frigykötés, amelynél a menyasszony engesztelhetetlen édesanyját az angol királyné helyettesítette. Viktória királyné azzal is megmutatta szeretetét a hannoveri királyleány irányában, hogy a mésallianc ellenére is hozzájárult ahhoz, hogy továbbra is a királyi fenség címet viselhesse és férjét az angol királyi gárda tiszteletbeli ezredesévé nevezte ki. Egészen haláláig hű barátja maradt Viktória királyné a hercegnőnek. Hogy milyen tiszteletreméltó személyisége volt a királyi udvarnak a hannoveri királyleány, azt élénken jellemzi az a körülmény, hogy VII. Edward király kifejezett kívánságára a brit királyi udvarral közeli rokonságban levő Ena Viktória battenbergi hercegnőnek XIII. Alfonz spanyol királlyal kötött házasságának színhelye Friderika hercegnő biarritzi villája volt.

A világháború kitöréséig gyak-

ran lehetett látni Bécsben Friderika hercegnő elegáns és feltűnő terméket, ragyogóan fehér haját. Gyakran kocsizott ki a hannoveri udvari fogatban ifjabb nővérel, Maryvel, s mindenkinek feltűnt a fogatjuk, amelynek kocsisa és lakája cinóber-vörös livrébe volt öltözve és fehér allonge-parókat viselt.

Megkezdődött a Leirer-bünpör tárgyalása.

Okolicsányi elegánsan, nagy nyugalommal jelent meg az ítéletábla előtt.

(Budapest, október 26.) A tragikus végű Leirer Amália kifosztóinak ügyét ma kezdte tárgyalni az ítéletábla. A törvényszék, mint emlékeztetés, Okolicsányi Lászlót orgazdaság miatt három évi, Bolla Józsefet két évi, Saguly Ferencet egy évi fegyházra és Helik Józsefet kilenc hónapi börtönrre ítélte.

Matrózlázadás a viharos tengeren

A „Theodora“ dán hajó legénysége szívtelenül cserben hagyta tisztjeit. — Összetörve hagyták ott őket a süllyedő hajón. — Az egyik holtan, a másik haldokolva került a mentőhajóra.

(Kopenhága, október 26.) Tegnap délután egy órakor a Grimm nevű német hajó futott be az itteni kikötőbe. Alig vetett horgonyt, a kapitánya a kikötői hatóságokhoz sietett és itt elmondotta, hogy a Grimm-en egy holttest van. Igan Kaus dán kapitányhelyettes holtteste s ott van a hajón Toorn kapitány is, aki még él ugyan, de nincs sok reménység ahhoz, hogy életben maradjon.

A kikötői hatóságok azonnal delegáltak egyik főtisztviselőjüket, aki a Grimm fedélzetére ment és itt egyrészt megvizsgálta a holttestet, másrészt kihallgatta Toorn kapitányt.

A matrózok megtagadják az engedelmességet.

Toorn elbeszéléséből kintant, hogy a Theodora nevű dán hajó Aarhusból október 16-án futott ki a nyílt tengerre.

— Én voltam a Theodora parancsnoka, — adta elő Toorn — míg a helyettesem Igan Kaus volt. A legénység huszonhat főből állott. Egy angol kikötő felé igyekeztünk. Eleinte pompás időnk volt s minden jól ment. Október tizenhatodikán este nyolc óra tájban rettenetes vihar kerekedett. A hajónkat ide-oda dobálták a hullámok. Akkor erővel lódult jobbra vagy balra, hogy teljesen tehetetlenek voltunk.

Egész éjjel tombolt a vihar, a Theodora árbócai össze voltak törve, a kormánykerék szétzúzódott és a víz elárasztotta a hajóürt. Nyilvánvaló volt, hogy nem lehet sokáig a hajón maradni.

— Én mégsem akartam a Theodorát magára hagyni, — beszélt Toorn kapitány — úgy szerettem, mintha élő lény lett volna. Megparancsoltam tehát embereimnek, hogy még egy kísérletet tegyünk megmentésére. Ők azonban fellázdáltak ellenem.

Eleinte csak mogorván teliesi-

Életének utolsó esztendeit teljes visszavonultságban élte le Friderika hercegnő, a francia Rivierán lévő nyaralójában. Szinte valószínűtlenül hangzik, hogy Friderika királyi hercegnő, a Cumberlandi herceg nővére, aki Európa leggazdagabb fejedelmek közé számított, adósságok hátrahagyásával hunyta le szemét.

Okolicsányi a mai tárgyaláson kifogástalan szabású angol ruhában, elegánsan lépett börtönőrei között a tárgyalási terembe és megőrizte nyugalomát, míg társai rendkívül idegesen viselkedtek. A mai tárgyaláson csak az iratokat ismertették, holnap a perbeszédet következnek és ítélet valószínűleg csak csütörtökön lesz.

tették a kiadott utasításokat, de azután egész nyíltan a kapitány és helyettese ellen fordultak.

— Elég vált a rabszolgaságból — kiáltották rája — nem vagyunk hajlandók itt megdöglenni, csak azért, hogy megmentjük a hajódat: s te azután jutalmat kapsz a tulajdonostól.

Toorn kapitány elővette a revolverét és a vakmerőkre fogta. Ezek azonban rárohantak, kicsavarták a kezéből a fegyvert s azután a kapitányt a hajó fenekére dobták.

— Oly erővel vágta oda, — adta elő Toorn, — hogy mind a két lábam eltörtött.

A legénység felcsatolta a mentőöveket s leoldotta a mentőcsónakot. A kapitány és a helyettese összetett kezekkel könyörgött, hogy neki is adjanak mentőövet, de az emberek kérlelhetetlenek maradtak.

— Ti csak dögljete meg — kiáltották nyersen, — eleget kínoztatok bennünket, most menjete a pokolba...

A legények helyet foglaltak a mentőcsónakokon s nagy erőfeszítéssel tovaevetk. Igan Kaus a távcsövén látta, hogy integetnek egy hajónak s valószínűnek is tartja, hogy a hajó észrevette s meg is mentette őket. A legények oly szívtelenek voltak, hogy nem mondták meg ennek a hajó kapitányának, hogy néhány mérföldnyire a „Theodora“ már-már elsüllyed.

Borzalmas órák.

— Minden erőmet összeszedtem — folytatta Toorn kapitány — s a helyettesem segítségével felvászorogtam a fedélzetre és itt egy tutajfélét ütöttünk össze. Amikor a Theodora fölött végképen összecsaptak a hullámok, Kaus a tutajra kötözött engem, ő maga pedig evezni kezdett egy primitív evezővel. Hogy mit éltünk

át és mit szenvedtünk ezen a tutajon, azt emberi száj el nem mondhatja. 52 éves vagyok, 14 éves korom óta járom a tengert, számtalanszor néztem szembe a halállal, de amit most átéltem, az felülmul minden képzeletet.

Ugyszólván állandóan a halál torkában voltak. Igan Kaus igazán a végsőkig feszítette erejét, hogy megküzdhesen a tajtékzó elemmel Harmincnégy óra hosszáig hanykolódtak ide-oda, míg végül megpillantotta őket a Grimm kapitánya. De ekkor Igan Kaus már nem élt.

— Nem bírta a rettenetes harlot, — mondta könnyek között Toorn kapitány — kimerült, meghalt... Látnom kellett, amint kiadja lelkét. A derék fiu utolsó pillantását felém fordította, mosolyogni próbált...

Toorn kapitány szava elakadt, hátrahanyatlott a párnáin, nem szólt többet. Az orvosok azt hiszik, hogy mindössze néhány napig élhet. Egyrészt túlságosan sok vért vesztett, másrészt oly piszkos rongyokkal kötötték be a sebeit, hogy vérfertőzést kapott.

A kikötői hatóságok azonnal elrendelték a Theodora legénységének körözését.

Családirto szenátor.

Legyilkolta feleségét, két leányát és végül öngyilkos lett. — A floridai katasztrófa újabb áldozata.

(Newyork, október 26.) Marion Potter volt amerikai szenátor ma megdöbbentő módon pusztította el a családját és magát. Előbb legyilkolta a feleségét és két leányát, majd a vízbeugrott és mire segítségére siheltek volna, már megfulladt. Azt hiszik, hogy rettet pillanatnyi elmezavarásban követte el, mert a floridai katasztrófánál elveszítette minden vagyonát és emiatt állandóan buskmor volt.

Csomagplombát legelőcsöbön azonnal szállít: Sauber David Oradea.

Mi lesz a háromszor megbukott önkéntesekké?

(Cluj, október 26.) Ismeretes, hogy az egyévi önkéntes szolgálatra jogosítottaknak mielőtt tisztiiskolába kerülnek, románnyelvű vizsgát kell letenniük. Aki ezen a vizsgán háromszor egymásután elbukik, elveszti önkéntességi jogát és két évet kell szolgálnia. A hadügyminisztérium annak idején, a kisebbségi önkéntesekre való tekintettel olyképen módosította rendeletét, hogy azok, akik nem tudják letenni a vizsgát, vagy nem is próbálják meg megtartják önkéntességi jogukat, csupán le kell mondaniuk a tiszti rangról s valamely csapattestnél szolgálnak.

Az egyes hadkiegészítő parancsnokságok be is osztották ezredeikhez a jelentkezőket, kivéve azokat, akik háromszor buktak el. Ezeket hazaküldték és kijelentették, hogy először kérdést intéznek a minisztériumhoz, hogy rájuk is vonatkozik-e a rendelet és igenlő válasz esetén azonnal behívják őket. Azóta több hét telt el és válasz nem érkezett, a bevonulni készülő ifjak pedig a legnagyobb bizonytalanságban várják a miniszteri döntést.

"Megdöglesz te is, meg én is"

Egy pesti cselédleány agyonverte gazdáját, majd leugrott a negyedik emeletről.

(Budapest, október 26.) Ma délelőtt a Práter-utcában borzalmas szerelmi dráma történt. Herz Márton 44 éves kereskedőt a cselédje az ágyában baltacsapásokkal megölte és amikor a rémes tettet felfedezték, a földön egy levelet találtak, amelyben kusza irással a következő szavak állottak: „Két esztendeig voltam szeretője, de tovább nem leszek. Most megdöglesz te is, de megdöglöm én is!” A rettenetes cselekedet elkövetése után a cseléd leugrott a ház negyedik emeletéről és szörnyen halt.

Mielőtt butort vásárol,
tekintse meg

Bruckner butorgyár raktárát
Arad, Str. Ghiba Birta 18. 16788
Cég tulajdonos: **VAJNA ADOLF.**

Művészet.

Az aradi városi színház műsora.
Szerda: Alexandra, operett. (C. bér.) Csütörtök délután 4 és fél órakor: János vitéz. Este: Román előadás. Péntek délután 5 és fél órakor: Marica grófnő, operett. Este: Román előadás. Szombat délután 4 és fél órakor: Orlov, operett. (Gyermek-előadás.) Este 8 órakor: Csuda Mihály szerencsése, operett. (Bemutató-előadás, A. bérlet.) Vasárnap délután 3 órakor: Elvált asszony, operett. (Mérsékelt helyárak.) Délután 6 órakor: Bilincsek, dráma. (Bemutató előadás, mérsékelt helyárak.) Este 9 órakor: Csuda Mihály szerencsése, operett. (Bérletiszűnet.) Hétfő: Délután 3 és fél órakor: Muzsikus Ferkó, operett. (Mérsékelt helyárak.) Este 8 órakor: Csuda Mihály szerencsése, operett. (B. bérlet.)

* Alexandra, Szirmai nagysikerű operettje, az Alexandra, mely a tavalyi szezon slágere volt, szerdán teljesen új kiállításban, nagyszerű szereposztásban kerül színre. A címszerepben Zöldhelyi Anna legkiválóbb alakítását nyújtja. Toilettjei külön szenzációi lesznek az érdeklődéssel várt reprisnek.

* Délutáni előadások. Csütörtök délután mérsékelt helyárak mellett a János vitéz van műsoron a múlt-kori reprim pompás szereposztásában. Pénteken délután a szenzációs sikerű Marica grófnőt játsszák a szezonnyitó előadás kiállításában és szereplőivel. Ezen a két napon este román előadások lesznek.

* Csuda Mihály szerencsése. A szombat esti Zerkovitz-premiér iránt városzerte nagy az érdeklődés. A Csuda Mihály szerencsése az idei szezon második slágere lesz. A színház ragyogó kiállításban, a legjobb szereposztásban hozza az újdonságot.

* Az Orlov — gyermekekkel. Szombat délután a diadalmas Orlovot játsszák. Ennek az előadásnak az ad különös érdekessége, hogy nagyszámú szereplőnek benne gyermek-működvelők.

* Szenzáció lesz az „Alvó férfi”, a színház legközelebbi újdonsága. Szenes Béla pompás vígjátéka. A színpadon az aradi marosparti korzó közönsége fog megjelenni.

Ahol Erzsébet királynét megölték.

Beszélgetés egy genfi szállodalgazdával, aki szemtanúja volt a királyné haldoklásának. — Három nap múlva egy posztókereskedő feküdt Erzsébet halálos ágyába.

(Saját tudósítónktól.) Sorozatos közleményekben számolt be az Aradi Közlöny Zanardi-Landi grófnő azon beadványával, amelyet a bécsi udvarnagyi bírósághoz nyújtott be. A beadványban azt állítja a grófnő, hogy ő Erzsébet királynének törvényes, de titokban nevelt gyermeke és ezt az állítását számos tanuval kívánja bizonyítani. Többek között azt írja, hogy a királyné meggyilkolásának évében, 1898. áprilisában egy éjszakát Erzsébet királynéval egy ágyban töltött a genfi Beau-Rivage szállodában. Egy újságíró a napokban Genfba utazott, hogy meggyőződjék a grófnő állításáról. Az újságíró tapasztalatairól a következőket jelentette lapjának:

Aki karjaiban tartotta a haldokló királynét.

A genfi Beau-Rivage szálloda ma is egyik legelőkelőbb szállodája Genfnek és ha királyi vendégek érkeznek a városba, ma is ezt a szállodát tisztelik meg látogatásukkal. A mostani uralkodók és exotikus előkelőségek, egy-két maharadzsza, már nem keltenek olyan érdeklődést, mint a múlt század vége felé évenként itt tartózkodó Erzsébet királyné, aki egyetlen napot sem tölthetett inkognitóban, mert ha megérkezett hatalmas tömeg várta az állomáson és messze elhallatszó vivatokkal várta.

Felkerestem a szállodát és óráig kutattam az ezerkilencszázkilencvenes évkönyveket, azonban azok már nincsenek meg. Az igazgatóhoz utasítanak, akiről büszkén jegyzik meg, hogy egyike volt azoknak, akik huszonnyolc évvel ezelőtt karjaikba fogták a haldokló királynét. Mayernek hívják. Ugy látszik nem szívesen beszél.

Minek felmelegíteni ezt a tragédiát — mondotta — hiszen az egész világ ismeri.

Nem hiszi el, hogy igaz volna az, amit Zanardi Landi grófnő állít. Már azért sem lehet igaz, mert Bajor Erzsébet — így nevezi Erzsébet királynét — más név alatt utazott, de sohasem lehetett eltitkolni, hogy Genfba érkezik.

— Az első emeleten állandóan fenn volt tartva ő és kísérete részére a legszebb lakosztály. Minden év őszén itt volt és rendszeren Sztaray grófnő és cselédje kíséretében.

Bajor Erzsébet halálos ágya.

— Már elindult vele a hajó — folytatta tovább a szállodalgazdát — és nem tudta senki, hogy tör járta át a szívet. Az első állomásról jött vissza vele a hajó. Száján véres hab tört elő és rémülten néztük a szerencsétlen királyné haldoklását. Én is azok között voltam, akik felvitték szobájába és ott voltam halálánál is. Akkor fogták el a gyilkost itt a szálloda előcsarnokában. Gólay orvos nyújtotta a királynénak az első segítyt, de nem használt. A szállodában lakott Sarah Bern-

hard is, ő volt az, aki azt ajánlotta, hogy írassuk ki azonnal a szállodát. Megtáviratoztuk Bécsbe a tragédiát és utasításokat kértünk, mert ki akartuk írítani a szállodát; úgy gondoltuk, hogy a nagy halottat megilleti az egyedüllet. De azt a választ kaptuk, hogy mindenképp hagyjunk benn szobájában, mivel az udvar drágának találja azt, hogy az összes szobákat kifizesse. Azt hittük, hogy a lakosztályt fenntartja magának Bécs továbbra is, ez irányban is kérdést intéztünk Bécsbe, de azt a választ kaptuk, hogy csak adjuk ki mert az udvar többé nem reflektál rá. Három nappal később egy angol posztókereskedő feküdt abban az ágyban, amelyikben Bajor Erzsébet lelkét ki-lehelte.

Kahánát megértették

Kahána Mózes, az európai híri futurista költőt a kolozsvári hadbírósg 50 évi fegyházra ítélte kommunista agitáció és nemzetgyalázás címen. Minden részvétem az emberé, aki 50 teljes évig börtöncella lakója lesz azt sem kutatom most milyen politikai, vagy kriminális vonatkozása vannak az ügynek, én most csak Kahánával, mint futurista költővel óhajtok itt foglalkozni.

Pírulás nélkül vallom be, személyesen a Kahána Mózes költeményeit nem ismerem, csak megbízható szem- és fülltanuk egybehangzó vallomásaiból tudom, hogy nem akadt még halandó ember, aki ezeket a költeményeket megértette volna. Szóval egy igaz futurista költő, aki kizárólag és egyedül a jövőnek ír és gondoskodik róla, hogy a jelen semmi gyönyörűséget el ne lophasson a jövő élvezetéből. Most aztán szédülten olvasom, hogy Romániában akadt egy Sherlock Holmes, aki kinyomozta Mózes mester könyveinek értelmét és ez értelem alapján a költőt bezárják — nemzetgyalázásért.

Hogy mivel gyalázott Kahána költő nemzetet, azt nekem nem is kell tudnom, ellenben tudok egy tiszteletet egy nem futurista íróról, aki a többek között abban is ellenléc volt Kahána Mózesnek, hogy az írásai ragyogóan értelmesek és élvezetesek lettek, mi-helyt kinyomatták őket, de addig — Kahána volt az egész. Mert olyan kriminálisan rossz kézírása volt az írónak, hogy egész Budapesten csak egy betűszedő tudta elolvasni. No, már most egyszer megtörtént, hogy ez az egyetlen szedő beteg lett. Ekkor a nyomtató igazgatójának támadt egy zseniális ötlete. A kéziratot át kell küldeni a szomszédos gyógyszerárba, mert a patikusok minden írást el tudnak olvasni. A szolga át is robotgott menten, de csak egy félóra múlva tért vissza. Még pedig egy egész paksaméta mindenféle skatulyás meg üveges orvossággal. Mert a patikában ezeket a medicinákat olvasták ki a rejtelmes kéziratból és mindjárt meg is csinálták.

Hát én nem tudom, drágám, nem így olvasták és értették-e meg a Kahána mester askotásait, de, őszintén megvallva, a medicinát helyesnek találom. Mert úgy vélem, valami nyavalyából a költőt ki fogja gyógyítani. Vagy az értelmetlenségéből vagy pedig, még kedvezőbb esetben, általában a versírásból. Viszont egy vigasztaló és büszke öröme

noki is lehet a kalamitásából. Ime akadt valaki, aki eskü alatt vallotta, hogy — megértette.

Lapelkobzások

Bucurestiben.

Elkobozták a Luptát, az Arbeiter Zeitungot és a Vlaziat.

(Bucuresti, okt. 26.) Dragulescu ezredes, királyi főügyész tegnap délután elkoboztatta a Lupta legutóbbi számát, a lap vezető oldalán közölt egyik cikk miatt. — Ugyancsak este lapelkobzás ügyben adott ki rendeletet Bucsan államtitkár is, aki elkoboztatta a bécsi Arbeiter Zeitungot és a bucaresti-i Vlazia című hetilapot. A bécsi lap tendenciózus híreke: közölt a királyné amerikai utjával kapcsolatban, a bucaresti-i pedig dinasztikus kérdésekkel foglalkozott.

Raeselt a motoros szántógép

Egy szabolics megyei földbirtokos súlyos balesete.

(Nyíregyháza, október 26.) A napokban súlyos szerencsétlenség történt a szabolics megyei Apagy községben. Csepei Zoltán Miklós 25 éves odavaió földbirtokos szántóföldjén a benzínmotoros traktor szántás közben mélyen besüppedt egy dombos helyen a földbe és sem a gépésznek, sem az ott dolgozó munkásoknak nem sikerült a gépet a süppedésből kiemelni. Zoltán Miklós látva a munkások hiábavaló fáradozását, maga ült fel a szántógép nyergébe s megindítva a motort, a legnagyobb sebességre kapcsolta azt be.

A tizenhét mázsa súlyú gép olyan hirtelen lendülettel szaladt ki a magaásta gödörből, hogy Zoltán Miklós hátravágódott a nyeregből, a gazdátlanul maradt gép pedig, még mielőtt megakadályozhatták volna, a gödör széléről vízszagurult az ott fekvő Zoltán Miklósról. Mindez néhány pillanat alatt történt, a széles, súlyos kerék keresztülment a szerencsétlen fiatalember testén és medencecsontját teljesen összetörte.

Súlyos sérülésével Nyíregyházára szállították az ottani szanatóriumba, ahol nyomban megoperálták és gipszbe tették. Most élet és halál között lebeg.

Sajtóírók kongresszusa.

Tizenhét állam sajtóíróke gyűl össze Genfben.

(Genf, október 26.) A Népszövetség főtitkárának meghívására október 28-án Genfben megkezdődik a sajtóírók konferenciája, amelyre tizenhét állam sajtóíródjának vezetője hivatalos. Magyarországot ezen az értekezleten dr. Bárdossy László miniszteri osztálytanácsos, a magyar külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője képviseli. Az értekezlet célja előkészíteni annak a nemzetközi szakértő-bizottságnak a tevékenységét és programját, amelynek a Népszövetség decemberi tanácsülésén, kell intézni a sajtóügyeket.

H I R E K.

Mária királyné a Niagaraánál

Megrövidül a felséges asszony utiprogramja.

(Newyork, október 26.) Az United Press Mária királyné amerikai utjával kapcsolatban közli, hogy a királyné látogatásának időtartamát meg fogja rövidíteni és az állandó esős időjárás, valamint hűlése miatt, eltér az eredetileg tervezett programtól. A királyné tegnap Vestpointba utazott, ahonnan el látogatta a Niagara-hoz, majd Torontoba, Montrealba és Ottavába megy, ahol Lord Wellington fő kormányzó meghívására látogatja meg a kormányzóságot.

— **Álhírek a király betegségről.** Bucurestiből jelentik: Az Adeverul írja, hogy az uralkodó orvosa, dr. Manuela valószínűleg meghosszabbítja sinai tartózkodását. A lap egyúttal sugalmazottnak jelenti ki az uralkodó egészségi állapotára vonatkozólag a Romania című lapban megjelent híreket. A Politica szerint pedig a Romania hírt az uralkodó orvosi is meczfolták és kijelentették, hogy **Öfelsége** egészsége teljesen helyreállt, az előirt diétát a király pontosan betartja és kedélyállapota teljesen kifogástalan.

— **Bratiann és Jorga találkozás.** Bucurestiből jelentik: Politika: körök szerint Jorga professzor a jövő héten találkozni fog Bratiann Ionellel, akivel valószínűleg megegyezést hoz létre egy öv kormány programjára vonatkozólag.

— **A volt földművelésügyi miniszter betegsége.** Bucurestiből jelentik: Constantinescu Alexandru volt földművelésügyi miniszter tüdőgyulladásban megbetegedett, de orvosának kijelentése szerint, állapota nem ad aggodalomra okot, mivel a beteg ellenálló képessége és szív működése kielégítő.

— **Feminista mozgalom Romániában.** Bucurestiből jelentik: De Aberdson márkiné a feministák nemzetközi tanácsának elnöknője, november elsején Bucurestibe érkezik, hogy megvizsgálja a román feminista működését. Látogatásának nagy fontosságot tulajdonítanak, mivel az elnöknőnek a nők világmozgalmának minden megnyilvánulásában teljesen szuverén hatásköre van.

— **Visszahelyezték a dícsőszenmártoni felosztott tanácsot.** Dícsőszenmártonból jelentik: A legfőbb közigazgatási bizottság a mai nappal visszahelyezte a dícsőszenmártoni tanácsot, amelyet nemrég oszlattak fel. A felosztás ellen, amelynek nem volt egyéb célja, mint dr. Moldovan polgármestert és dr. Ligeti Sándort eltávolítani a tanácsból, a liberális párt felekezéssel élt a legfelsőbb közigazgatási bizottsághoz. A bizottság most elrendelte a régi tanácsnak és a megválasztott polgármesternek visszahelyezését. Érdekös, hogy épen most utazott Ariès dr. prefektus és dr. Barbu, az interimár bizottság elnöke Bucurestibe, hogy az új választást megsürgessék.

— **A pesti büntető törvényszék új elnöke.** Budapestről táviratozzák: Langer Jenő, a budapesti büntető törvényszék elnöke nyugugalomba megy és utóda Török Géza kuriai bíró lesz. Török a legutóbbi években számos igen nagy jelentőségű bűnpört folytatott le és ezzel nevét Európaszerte ismertté tette.

Nincs megegyezés az aradmegyei értékek ügyében

Ma fejeződtek be Aradon a román-magyar bizottságok tárgyalásai. — A vitás kérdéseket a Népszövetség elé terjesztik.

(Saját tudósítónktól.) A mai nappal fejeződtek be azok a tárgyalások, amelyeket a trianoni békeszerződés következtében kettéválasztott megyék vagyonának felértékelése és az értékek kiutalása ügyében folytattak Magyarország és Románia delegátusai. A tárgyalások már több mint két esztendő óta tartanak és a mai befejezésük sem vezetett végleges eredményre.

Magyarország megbízottai a megyei vagyontárgyak értéke fejében többszáz milliót követelnek Aradmegyétől és miután az eddigi tárgyalások során az összegre vonatkozóan nem tudtak megegyezni, a mai napon abban állapodtak meg a bizottságok vezetői, hogy a két állam tárgyalásait be-

Fischer Eliz új sirba költözött . . .

Exhumálták a jótékony aradi milliomosnő koporsóját. — Szomorú az új sirbálta.

(Saját tudósítónktól.) A sárgafényű, őszi napsugár elárasztja a megszépült, kibővített zsidó temetőben álló csoportot. Kíváncsi munkások és délelőtti temető-látogatók követik a dr. Cucu Vazul városi főorvos és Grosz temetésrendező vezetésével felvonuló sírásokat: — Vajjon mi ez a furcsa előkészület, mi fog történni a zsidó temetőben?

A csoport Fischer Eliz, a néhány évvel ezelőtt elhunyt jótékony aradi milliomosnő sírjához érkezik.

— Munkára! — hangzik a jelszó és a közömbös arcú sírások izadva hányják el a földet a sírról. Pár perc múlva előtűnik a koporsó. Az idő vasfoga és a föld férgel bizony megrágták a néhai Fischer Eliz porhüvelyét elrejtő koporsókat. A fakoporsó teljesen elkorhadva esett szét, sőt a díszes ércoporsót is megfogta a rozsdá.

Amikor a koporsót kiemelték a földből, valahogy önkéntelenül

— **Averescu liberálisan akarja megoldani a lakbérleti kérdést.** Bucurestiből jelentik: Cudaibu igazságügyminiszter az érdekeltek meghallgatása után a lakbérleti törvényre vonatkozólag új törvénytervezetet készített, amely egyéni nézeteit tartalmazza. Az igazságügyminiszter átadta tervezetét Averescu miniszterelnöknek, aki azonban sokkal liberálisabban akarja megoldani a lakbérleti problémát. A miniszterelnökhöz közelálló személyek értesülése szerint Averescu tábornok a lakbérleti szerződések további meghosszabbítását akarja, de egyidejűleg a lakbérlet lényeges felemelését kívánja. A köztisztviselők és állami nyugdíjasok pedig, akik feltétlenül élvezik a meghosszabbítás kedvezményét, magasabb lakbérletteléket kapnak. A szerdai minisztertanácsban valószínűleg Averescu tábornok álláspontját teszik magukévá a kormány tagjai.

— **Házasság.** Friedländer Ilonka és Bock Béla f. hó 24-én házasságot kötöttek. (Minden külön írás helyett.)

fejezik és azokat a kérdéseket, a melyek továbbra is vitások maradtak, a Népszövetség elé viszik.

Magyar részről a tárgyalásokat ezúttal is dr. Csátary Béla miniszteri tanácsos vezette, aki beható tanácskozást folytatott dr. Lázár Ágoston alispánnal, a román bizottság vezetőjével. A kisebb jelentőségű kérdésekben a bizottságok között nem volt ellentét és most már csak az elvi jelentőségű kérdések elintézéséről, s a tekintélyesebb materialis értéket képviselő dolgokról lesz szó Genfben. Csátary miniszteri tanácsos a holnapi nap folyamán hagyja el Aradot és ezáltal már Genfben fogja a Magyarországnak jutott aradmegyei rész anyagi ügyeit elintézni.

meghátrálták a kíváncsi emberek, mintha az enyészet szaga csapta volna meg orrukat. Pedig csak a túlfeszített képzelet játéka volt, a mely borzalmas látványt festett az emberek szemé elé, a behorpadt fedelű rozsdás ércoporsó légmentesen zárta el a halott milliomosnő porladó testét. A munkások vigyázva átvitték a koporsót a már elkészített beton sírregebe, amely fölé nemsokára díszes mauzoleumot emel a kegyeletes utókor. Behelyezik a koporsót, rátolják a sírreget elzáró cementlapot és ezzel kész a munka. Eltávozik a főorvos, széteszik a kíváncsiak tömege, Fischer Eliz immáron új nyugvóhelyén alussza tovább örök álmát...

A temetőben semmisen emlékezett tovább a költözöttesre, csupán egy üresen hagyott sírgödör szája tátong... várja új lakóját, aki talán most vivődik még a könnyörtelen kaszással, vagy aki talán még mitsem sejtve örül a küzdelemmel, fájo csalódásokkal teli és mégis oly szép életnek...

— **Letartóztatták a clujji törvényszék egyik jegyzőjét.** Clujról jelentik: A vizsgálóbíró ma letartóztatta Blaj Sándor törvényszéki jegyzőt, akit Bossiu clujji főügyész hivatalos okmányok elsikkasztásával vádol. A vádtanács nem hagyta helyben a letartóztatást, azonban a főügyész megfélemberte a táblai vádtanácshoz, amelynek a döntésig a jegyző fogóságban marad.

— **Rabindranath Tagore megérkezett Budapestre.** Budapestről táviratozzák: Rabindranath Tagore, a világhírű hindu költő ma este Budapestre érkezett és ünnepélyes fogadtatásban részesítették. A magyar színpadi szerzők nevében Harsányi Zsolt üdvözölte Tagorét.

— **Béreljen Kerpel könyvtárában!** — **Lezuhant egy utasokkal telt repülőgép.** Berlinből jelentik: Egy francia repülőgép, amely utasokkal telve, Párisból Bucuresti felé haladt, Alsósziléziában, Hohenwerde közelében lezuhant. A pilóta szörnyen halt és az összes utasok súlyosan megsebesültek.

— **Magyarországon havazik.** Budapestről táviratozzák: Szombathelyen ma reggel óta havazik. A város környékén levő szántóterületek tíz centiméteres hó borítja.

— **A fascisták hivatalos ünnepé tették Rómába vonulásuk napját.** Rómából táviratozzák: A hivatalos lap mai száma rendeletet közöl, amely szerint október 28-ikét, a fascisták Rómába való bevonulásának napját hivatalos ünnepnappá nyilvánítják.

— **Vasúti katasztrófa Magyarországon.** Budapestről táviratozzák: Az elmúlt éjszakán Mezőnyék állomáson súlyos vasúti szerencsétlenség történt. Két tehervonat hibás változtatás következtében egymásnak futott és az egyik vonat fűtője szörnyethalt.

— **Pécs környékén tízenhárom házat döntött le a vihar.** Budapestről táviratozzák: A pécsi irás északi részében orkánszerű szélvihar pusztított, amely két községben, Püspök-bográban és Romonyán tízenhárom házat döntött össze és sok háznak elvitte a fedelét. A lakosságot halálos félelem fogta el és a szakadó esőben a szőlőkbe menekült.

— **Tífuszjárvány Szegeden.** Szegedről táviratozzák: Szegeden nagy arányú tífuszjárvány ütötte fel a fejét. A hatóságok minden intézkedést megtettek a járvány továbbterjedésének megállítására.

— **Nagyarányu panama a pesti munkásbiztosító pénztárnál.** Budapestről táviratozzák: A munkásbiztosító pénztárnál nagyarányú és a pénztárt megkárosító üzemeltet fedeztek fel. A visszaélt tisztviselők mintegy kilencven millió kárt okoztak, akik közül négyet letartóztattak, de az ötödik, ifj. Drenka Béla — akinek a neve a bombamerényletek ügyéből ismeretes — megszökött.

Liliputi plüssé ujdonság 15 perc alatt készü Kell és Kransz Árd

— **Felakasztotta magát.** Az aradi ügyészséghez ma jelentés érkezett, hogy Harleu János 54 éves pankotaf lakost ma reggel lakásában felakasztva találták. A csendőri vizsgálat megállapította, hogy Harleu önkézevel vetett véget életének. Előző este iszákossága miatt összeküldbözött családjával s ez annyira bántotta, hogy elkeseredésében felakasztotta magát.

— **Kiss Róza táncitanárnő ma este tartja első szerdai estélyét.** Kézhez nem jutott meghívók este a pénztárnál átvehető.

Könyv és zenéjdonságok Kerpelné

— **Szinaranyból varratott magának bluzt Párisban egy amerikai milliomosnő.** Párisból jelentik: Bell amerikai milliomos fiatal neje egy itteni iparművészeti műteremben aranybluzt készíttetett magának. A bluz valószínűleg aranypáncél, hihetetlenül parányi arany láncszemekből van szöve s még közelről is úgy látszik, mintha arany színű selyem volna.

— **Bedeus-féle zsebmenetrend november 1-én megjelenik.**

— **A Mossóczy-telepi autóbusszjárat fűzetjegyeinek kiadását technikai okokból megszüntették és november hó 1-től érvényes kedvezményes fényképes havi bérletjegyek kiadását irodánkban Bulevardul Regele Ferdinand I., 28. alatt megkezdjük. Record intreprindere de Autobus.**

— Diskurzusban a királynéval...
Belgiumban a napokban zajlottak le a községi választások, ahol ezuttal először vettek részt a nők is fel is vonultak egytől-egyig. Nem annyira lelkesedésből, mint a választási törvény idevonatkozó paragrafusai miatt, amely súlyos pénzbüntetéssel sújt mindenkit, aki akár szándékosan, akár szorakozottságból megfélemedezett volna honfiai jogának gyakorlásáról. A szavazó nők sorában felvonult maga a királyné is, aki — miután leadta voksát — körülbelül félórát maradt a választási helyiségben a fesztelentül elcsevegett néhány egyszerű asszonnyal. A diskurzus során szóba került a királyné fiának házassága is, mire egy parasztnéni megjegyezte:

— Hanem cetszik-e hallani, a

Andrássy visszavonul a politikától.

Önkéntes száműzetésbe követi őt Pallavicini ögróf és Rakovszky István is.

(Budapest, október 26.) A 8 órai újság írja, hogy gróf Andrássy Gyulával együtt ögróf Pallavicini György és Rakovszky István is visszavonulnak az aktív politikai tevékenységtől. Andrássy a listás szavazás során, mint Budapest képviselője, pártonkívül programmal került be a parlamentbe.

A második nemze gyűlésen mindössze háromszor szólalt fel.

A szovjet-hadsereg készen áll a támadásra.

A hadügyi népbiztos beszéde az új szovjet-tisztekezéshez

(London, október 26.) Az Evening Standard moszkvai híradás alapján közli, hogy Voroklinov, hadügyi népbiztos a katonai iskolákból most kikérült hatezer tiszt-hez beszédet intézett, amelyben kifejtette, hogy a balti államok

és Lengyelország között fennálló szívélyes viszonyra való tekintettel állandóan készen kell állni egy esetleges Oroszország ellenes támadás visszaverésére. Beszéde végén aggodalmát fejezte ki a vörös hadsereg fegyelmében mutatkozó lazulás miatt.

Hogyan lesz a felperesből vádlott?

Csáky-Pallavicini ögróft 166 millió korona elikkasztásával vádolják. — Pereskednek a Horthy-szoborbizottság tagjai.

(Budapest, okt. 26.) Különös dör került ma a járásbíró elé. Csáky-Pallavicini Hyppolit ögróf beperelte Chloiber Oszkár lovagot, Török Pált és dr. Baum Imrét, hogy a Horthy-szoborbizottság tagjaként őt szerzői jogában megkárosították. Az ügyben kihallgatták Strobl Zsigmondot, a kiváló szobrászművészt is, aki Horthy meiltszobrát megmintázta. A pör során arra kérte az ögróf a bíróságot, hogy volt társait tiltsák el a mellszobor miniatűrjeinek árusításától.

Az ügy előzménye, hogy az ögróf és volt társai közt közkereseti társaság jött létre, amely szerint együtt lett volna joguk a kormányzó szobrának terjesztésére, s a jövedelem egy részét tesztnevelési célokra fordították. A kabinetiroda annak idején kifejezetten nem járult hozzá az akcióhoz, de azt nem is tiltotta el. Az akció lovag Chloiber jelentette be a kabinetiradában, később azonban Pallavicini ögróf is jelentkezett, de eredetileg is jótékonycérről volt szó. A mai tárgyaláson a tanúhíallgatások során kiderült, hogy az ögróf a Jóhiszemű Strobl Zsigmondtól olyan levelet szerzett, amelynek alapján egyedül terjesztette a szobormásolatokat

Lipót fiut íól ki teccett házasi-tani!

A királyné mosolygott.

— Ötmilliódolláros játékkaszinót akar építeni Budapesten egy amerikai tőkecsoport. Budapestről jelentik: Egy amerikai tőkecsoport ajánlatot tett a magyar kormányának, amelyben kötelezi magát arra, hogy ötmillió dollár befektetéssel játékkaszinót építet Budapesten, ha megkapja a koncessziót a játékbankra. A kormány a napokban dönt az ajánlat sorsáról.

— Gyári alkalmazottak temetkezési egyesülete vezetősége felkéri tagjait, hogy rendes évi ellenőrzés céljából tagkönyveiket f. évi nov. hó 15-ig minden csütörtök délután 4—7-ig és vasárnap délelőtt 9—12-ig a hivatalos helyiségben (Astra-gyár, kátrin-épület) mutassák be.

Először rövidesen megválasztása után, másodsor a szanalás kérdésének tárgyalásakor, harmadszor pedig a frankügy idején. Andrássy visszavonulása már csak formális, mert az aktív politikában a legutóbbi időkben már alig játszott szerepet. Andrássy már el is utazott a birtokára, ahol újév utánig marad. Rakovszky pedig felvidéki birtokára vonul vissza.

KÖZGAZDASÁG.

Tárgyalják az Acsev. ügyét.

A magánvasutak visszavásárlására alakult bizottság ma dönt az ügyben.

(Bucuresti, okt. 26.) Tegnap délután összeült a magánvasutak visszavásárlására alakult bizottság Baileanu közlekedésiügyi államtitkár elnöklésével. A bizott-

ság ma folytatta tanácskozásait, amelynek folyamán valószínűleg sikerülni fog megtalálni az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak ügyének végleges elintézési módját.

Zürichben 2.90, Párisban 17.95 a lej.

(Sajtó tudósítónktól.) A valutapiacot és Románia pénzügyi körét Zürich ma kellemes hírrel lepte meg. Minden ellenkező híreszteléssel szemben a lej tovább folytatja karrierjét és ma olyan magas pontot ért el, amilyen magasán két esztendő óta nem állott. Négy évvel ezelőtt értékelték a lejt utóljára három svájci centimesnél magasabban és azóta a lej állandóan esett. A gabonaexport idején mindig visszaemelkedett a lej, de ez az emelkedés szigorúan csak az exportálás idején történt és az export megszűnésével mindig lefelé irányult, ingadozó tendencia következett. — 1922-ben volt csak három centimesnél magasabban a lej, 1924. októberében pedig ismét elérte a 2.90-es nivót, amelyre a tavaszi 2.30-as árfolyamról emelkedett fel. Két esztendő óta azonban mindig jóval alacsonyabban állott valutánk és az exportálás sem juttathatta el a mai nivóig, amely már semmiképen sem az export következménye, miután az export már hetekkel ezelőtt majdnem teljesen megszűnt, legalább is valutajavító értelmében. A lej a legutóbbi hónapokban biztos lépésekkel jutott el a mai zürichi árjegyzésig és pénzügyi körökben remélik, hogy ez a javulás tartós lesz és elérkezik a lej a közeljövőben ahhoz a ponthoz, amelyen helyes és szükséges lesz a lej stabilizálása. Természeteszerű következménye a lej emelkedésének a helyi valutapiac ellanygulása, amit ezuttal nem az ultimó okozott.

Helyi valutaárak Október 26.) Pénz: Márka 42.20, dollár 178, angol font 860, francia frank 5.30, cseh korona 5.20, magyar korona 400, dinár 3, schilling 25, svájci frank 33. — Áru: Márka 43.20, dollár 180, angol font 865, francia frank 5.50, cseh korona 5.30, magyar korona 390, dinár 3.10, schilling 25.50, svájci frank 34. — Kifizetések: Berlin 43.10, Amsterdam 72.50, Newyork 180, London 877, Páris 5.69, Milanó 8.30, Prága 5.36, Budapest 394, Zágráb 3.20, Bécs 25.50, Zürich 34.90.

Zürichi tőzsdényítés. (Október 26.) Berlin 123.35, Amsterdam 207.35, Newyork 518.50, London 2513.50, Páris 15.95, Milanó 23.25, Prága 15.34.50, Budapest 72.25, Belgrád 9.15, Bucuresti 2.85, Varsó 57.50, Bécs 73.12.50.

Zürichi tőzsdézárak. (Október

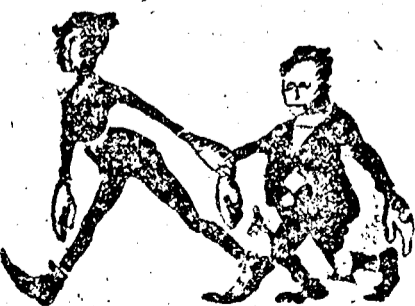
26.) Berlin 123.35, Amsterdam 207.35, Newyork 518.75, London 2514.50, Páris 16, Milanó 23.40, Prága 15.34.50, Budapest 72.60, Belgrád 9.14.50, Bucuresti 2.90, Varsó 57.50, Bécs 73.12.50.

Bucurestiben a tőzsde ünnept szünetet tartott.

— A belga frank stabilizálása. Budapestre táviratozzák: Normann, az Angol Bank kormányzója, legközelebb Budapestre jön. A kormányzó utja kapcsolatos a belga frank stabilizálásával, amelyet az európai jegybankok támogatásával akarnak stabilizálni. A stabilizációs kísérletet Normann arra használja fel, hogy meglátogassa a középeurópai jegybankokat és velük továbbfolytassa az állandó együttműködés tervének részletes kidolgozását. Washingtoni jelentés szerint Mellon, kincstári államtitkár kijelentette, hogy a belga valuta stabilizálása Európa kereskedelmét és iparát erősen befolyásolni fogja s Franciaország helyesen cselekednék, ha valutáját ugyancsak a legrövidebb időn belül arany alapra fektetné. A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint a belga kormány október 25-én adta ki a valuta stabilizálására vonatkozó rendelkezését. A rendelet „belga” néven új pénzegységet alkot, amelynek finom aranysulya 0.20921 gramm. A dollár paritásán 8.1919, az angol font 35, a magyar pengő 1.2578 belgának felel meg. A belga frank bankjegyek megmaradnak törvényes fizetőeszköznek olyan módon, hogy öt belga frank egy belgával egyenlő. A belga tőzsdék a mai naptól kezdődően belgában jegyzik az árfolyamokat. Az Echo de Paris szerint Poincarének az a véleménye, hogy még nem érkezett el az idő a francia frank stabilizálására.

— Megszűnnek a jótételi szén-szállítások. Essenből jelentik: A Rajna-Westfáliai szén-szindikátus megállapodást létesített, hogy a Franciaországnak járó jótételi szállítások a jövőben nem lesznek kényszer-szállítások, hanem szabad szerződés-kötés alapján történnek. A jótételi szállítások mellett pedig még korlátlan mennyiségeket vihetnek ki Franciaországba. A nézeteltérések, amelyek a német kormány, a szén-szindikátus és a francia kormány között eddig fennforogtak, külön megállapodások tisztázzák.

Az aradi Apollóban
ma, szordától

Patt és Patackon
új filmje
mint rendőr.

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órákor kezdődnek.

SPORT

A bucuresti-i válogatott győzött Aradon

Zuhogó esőben is megtartották a meccset, melyet Bucuresti megérdemelten nyert meg.

Bucuresti—Arad 3 : 1 (2 : 0)

(Saját tudósítónktól.) A vénasszonyok nyarának bágyadt nap sugarai pislácoltak a nagy meccs kezdetéig, de akkor egyszerre ólmos eső zúdult a városra s pillanatok alatt sártengerré változtatta a pályát.

Tehát a nagy küzdelmet elmosta az eső, de nem a programot, mert — sajnos — a mérkőzést mégis megtartotta a szövetség. Ezáltal azután olyan nevetséges színjátékban volt részünk, mely inkább vizipótló mérkőzéshez hasonlított, mintsem Bucuresti—Arad városközi válogatott mérkőzés „küzdelmét” hitette el volna velünk. Válogatottunk a nehéz pályának és a nagy krekkek tökéletes csödiének megfelelően hatalmas kudarcot vallott, de késői szemrehányást nem tehetünk a szövetségi kapitánynak, mivel Vatanu Titus valóban a legjobb csapatunkat állította össze, de hogy a nagy nevek nevetségesen semmit sem produkáltak, az bizonyára öt lepte meg legjobban. Bucuresti határozottan jobb volt, ez megállapítható. Ugy védelmi, mint halfjátékuk méltán utánozható, a csatárai azonban már nincsenek megfelelő kontaktusban a halvesorral, de gyorsak, veszélyesek és gólképesek. Arad csapatából nemhogy csapatrészt, de egyént sem lehet kiemelni. Cél-talan rugdalózás volt minden egyes játékos „teljesítménye” és ha helylyel-közzel egy-kettő ki-elégített is közülök, azok sem voltak kifogástalanok, csak viszonylag jók.

Kezdecsnél a csapatok a következőképpen állottak fel: Bucuresti: Laky—Bamberger, Sile Georgescu—Phaum, Czéh, Nagy—Dobó, Melchior; Ströck II., Brauchler, Kilianovits. Arad: Czinczér—Husztig, Singer (Auer I.)—Höhn, Pálinkás (Fürbacher), Ladányi—Auer II., Guga, Vasváry, Kelly, Barbu II. Hatalmas szélben és zuhogó esőben kezd B. a Mágory nélkül felálló A. ellen s azonnal támadást vezet és kornert ér el. B. van állandóan frontban s a 16-ik percben Ströck átadásából Dobó az első goalal terhelj Czinczér hálóját. A következő percben Auer II. erős lövése kapu fölött zug el. A 32-ik percben Ströck passzát kapja el Brauchler és éles lövése védhetetlen. A II. féldőt A. Singer helyén Auer I.-el kezd. A 7-ik percben két B. korner eredményeképpen Ströck goalt fejel. Ekkor Pálinkás helyet. Fürbacher áll be. A 12-ik perc eredménytelen B. korner, mely után Arad támad és Auer II. egyéni játék

után gyönyörű goalt szerez. Ellaposodott játék után a 31-ik percben sötétség miatt befejeződött a meccs.

Bucuresti csapatából elsősorban kell kiemelniük az óraműszerű pontossággal működő védelmet. Laky megbízható kapus, Bamberger pontos szerelő és a tartalék Sile Georgescu is hasznosan dolgozott. A halvesorból Czéh kiemelkedő játékos, aki mindkét halfkötelességben: a szerelésben és az osztogatásban derekasan kiverte részét. Partnerei: Phaum és Nagy is jók. A csatárkvintett tagjai ma nem igen lehettek elemükben, mivel sem Brauchler, sem Melchior nem farrasztották magukat. Ellenben annál fürgébben és hasznosabban dolgozott Ströck II., Kilianovits s helyenként Dobó. Aradnak csak két — viszonylag — jó embere volt: Auer II. és Höhn. Czinczér nem mutathatott semmit. Husztig nem volt áttörhetetlen gát. Pálinkás teljesen eltűnt. Ladányi néhol alaposan elbánt a bucarestiekkal, egyebet ő sem produkált. A csatársor krekkel: Guga és Vasváry abszolút csődöt mondtak. Barbu II.-t elhanyagolták. A többiekről nem érdemes beszélni.

Nicolaevici (Fimisoara) bíró nem vallhatja dicsteljes szereplésének a tegnapi. Lokálpatriotizmus nélkül elmondhatjuk, hogy láthatólag kedvezett a bucarestieknak. Kritikus helyzetek megítélésénél tulzolt óvatossággal viselkedett.

Salgó Pál.

O Rendezik az Európa-bajnokság kérdését. Prágából jelentik: Holnap kezdődik meg a football-antant előkészítő konferenciája, amelynek keretében rendezik az Európa-bajnokság kérdését. A bajnokságban Magyarország, Ausztria, Csehország és Olaszország első két helyezette venne részt.

O Hazajöttek a Hellas versenyzői Lugojról. Jelentették mai számunkban, hogy a Hellas teniszesei Lugojon vendégszerepelnek. A vendégszereplés azonban hét mérkőzés és egy függőben maradt játszma után félbeszakadt a kedvezőtlen idő miatt, amelyben az aradiak könnyebben meghültek és több mérkőzést nem is játszva le, ma éjjel visszatértek Aradra.

Rádió-műsor.

Szerda, október 27. Bécs, 16.15. Zenekari hangverseny. — 19. Az állami Opera „André Chenier” Illica-operájának előadása. — Graz, 20.35. Zenekari hangverseny. — Milano, 16.35. Énekhangverseny. — 20.45. Operettelőadás. — Zágráb, 20.15. Orosz estély. — Breslau, 22.30. Táncczene. — Róma, 17.15.

Jazz-band. — 21. Mascagni „Si” című operettjének előadása. — Budapest, 9.30, 12, 15. Hírek és közgazdaság. — 16. Gyermekmesék. — 17.03. Bécsi dalok. — 19. Az Operaház előadása.

Nem jelentik be a tifuszbetegeket

A főorvosi hivatal bezdrtatja egy aradi kereskedő üzletét, mert a tifuszbeteg felesége kiszolgálja a vevőket.

(Saját tudósítónktól.) A tifuszjárvány az utóbbi időben mindinkább terjed Aradon és ennek főoka az, hogy nem jelentik be a betegeket az orvos hivatalnak, amely elzárná őket — betegségiük idejére — a többi egészséges embertől és megakadályozná a fertőzés terjedését.

Az aradi városi főorvosi hivatal most egy súlyos esetben indított eljárást egy indolens tifuszbeteg és hozzátartozói ellen. — Gertner Károly Calea Aurel Vlaicu (Pécskai-ut) 19. szám alatt levő élelmiszerkereskedő körülbelül két hete tifuszban fekszik lakásán. A megbetegedést csak tegnap jelentették be az orvos hivatalnak, amely megdöbbentő hanyagságra jött rá. A beteg felesége nyugodtan tovább szolgáltatja ki a vevőknek a vásárolt élelmiszereket, amivel a vásárlókat a fertőzés veszélyének teszi ki.

Dr. Cucu Vazul városi főorvos ezért elrendelte, hogy a beteget vagy szállítsák azonnal a kórházba, vagy pedig ha továbbra ott-hon akarják tartani, zárják be még a mai nap folyamán az üzletet. A főorvos azzal indokolta meg erőlyes rendeletét, hogy a beteg kereskedő felesége, a külön ápolónő dacára mégis érintkezik férjével és utána az üzletbe megy eladni, ami fölötté veszélyes a vásárlókra nézve.

Lángban áll egy kinostári erdő Pánik tört ki a környező községekben. — A tűz változatlan erővel tombol.

(Bucuresti, október 26.) A Galati mellett dulcesti-i állami erdőben ma éjjel három óraker hatalmas tűz ütött ki. A galati hatóságok megerősített katonai különítményeket és tűzoltóságot küldtek ki a helyszínre, ahol nyomban megkezdtek a mentési munkálatokat.

A tűzoltóság arra törekszik, hogy a tűzet izolálja, fáradozása azonban eddig nem járt sikerrel, mert a tűz változatlan erővel tombol. A környékbeli falvak lakossága körében óriási pánik tört ki, miután attól tartanak, hogy a tűz átterjed a falvakra is.

MOZI.

xx „Patt és Patathon mint rendőrök” bemutatója az aradi Apollóban. Ma, szerdán mutatja be az aradi Apolló mozgószínház a legújabb és legszenzációsabb Patt és Patathon-filmét. Az utolérhetetlen két burleszk-komikus humoros jelenetein bájos szerelem fonala húzódik végig, amely rendkívül hangulatos teszi a filmet. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 óraker kezdődnek.

xx „Éjszaka virága” bemutatója ma, szerdán az aradi Urániában. Szenzációs párisi szinterü drámát mutat be ma, szerdán az Uránia mozgószínház. A film-mese fordula-

tokban gazdag s felvételei olyan szépek, hogy mindvégg lekötik a néző minden figyelmét. A főszerepet Pola Negri alakítja, akinek ez a legújabb és egyik legkitünőbb alakítása. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 óraker kezdődnek.

xx Jön! Világláger! Jön! Lehár világhírű operettje filmen: „A vig-özvegy” eredeti zenével. Főszereplők: Mae Murray és John Gilbert.

Az aradi Urániában
ma, szerdától

POLA NEGRI

szenzációs legújabb filmje

Éjszaka virága

Az előadások 5, 6, 8 és 9 óraker kezdődnek.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékert nem vállalunk felelősséget.

FELHIVÁS.

Egy ügyilem társulni szándékszik Weisz Jakab és neje Czifrom Janka, Str. Tribunal Dobra 11. szám alatt lévő vendéglői üzletéhez. Felhivom a hitelezőket, hogy követeléseiket 3 napon belül írodámban délután 3 és 5 óra között annál is inkább bejelenteni sziveskedjenek, mert a később jelentkezők figyelembe vételni nem fognak.

Dr. Friedmann Ignác ügyvéd,
Arad, Piața Avram Iancu 11.
(Szabadság-tér.)

6486

FELHIVÁS.

Miután Schlésinger Béla ur, Teleky-uca 32. szám alatti üzletét átveszem, főhivom hitelezőit, hogy három napon belül az üzletben jelentkezzenek, későbbi jelentkezést figyelembe nem vehetek.

6494

KUBÁT PAULA.

MINISTERUL JUSTITIEI COMISIUNEA DE NATURALIZARI.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege.

Domnule Președinte!

Subsemnata Văd. lui Gheorghe Horvath nasc. Elisabeta Glosy, domiciliată în Arad rog să binevoiați a-mi acorda cetățenia română fiind că locuiesc în Arad din anul 1917. și implinesc toate prescripțiile legii. Alăturoz: 1. Actul de naștere. 2. Actul de căsătorie. 3. Certificatul de morlitate. 4. Declarația pentru optare la cetățenia română. 5. Dovadă referitor la timpul de când locuiesc în Arad. 6. dovadă de la biroul de repatriare că n'am optat pentru cetățenie străină și n'am cerut nif odată repatrierea. 7. Certificatul de apartinență. — Arad, în 22. Decembrie 1924. Cu stimă

6500

Horvath Gheorghe sa

Borbélyüzletnek,

vagy szabónak alkalmas helyiség 1 szobás konyhás lakással lelépés nélkül kiadó. Megbízott:

Győrffy „Mures” Irodája Arad, Str. Unirei (Fábián Gábor-uca.) 15262

Szenzáció! Jön! Világláger!
Lehár híres operettje
Vig özvegy
Jön! eredeti zenével Jön!

WESTERN TUNGSRAM, ERICSON, STANDARD készülékek, Varga és Rosenfeldnél ARAD, Telefon: 808. Audion csövek, csillárok, égők, zseblámpák és elemek legolcsóbban

Forradalmi lépés az autotechnikában.

Constantinescu román mérnök megoldotta a sebességszabályozás problémáját. Miben áll a szenzációs találmány lényege?

A párisi autószalonban óriási feltűnést keltett a Constantinescu mérnök gyárából kikerült újrendszereű kiskocsi, amely az eddigi gyártási módusoktól eltérően sebességváltószerkezet nélkül készült. Módunkban van a szenzációs román mérnök nagyjelentőségű találmányának szakszerű ismertetését leközölni, amelynek lényege érdekelni fogja olvasóközönségünk autósporttal foglalkozó részét.

Az automobilizmusnak eddig is egyik legkomolyabb problémája volt, hogyha a kocsit vezetője egyik kezével a sebességváltókart kezeli és csak félkézzel foghatja a volántot, — pedig rendszerint ilyenkor legkritikusabb a kocsit biztonsága — elkerülhetők-e bizonyos kellemtelenségek és a kocsit teljes bizonyossággal ávezethető-e az akadályok között. Majdnem minden valamirevaló autógyár kísérletezett már ennek a kérdésnek megoldásával. — Az első jelentős lépést a német Maybach vállalat tette, amely a sebességszabályozást kocsijain már két esztendő óta részben pedállal intézi, Constantinescu kocsija azonban egy jelentős lépéssel ment odább, egyáltalán kiküszöbölte a sebességváltókart és a gyorsaság szabályozását teljesen a gázosító pedálra bízta. Ennek következménye az, hogy a vezető egész figyelmét állandóan az utra fordíthatja és anélkül, hogy két kezével eleresztené a kormánykereket, szabályozhatja kocsija tempóját. A kísérletek, amelyeket az új kocsival folytattak, oly nagymértékben váltak be, hogy egészen rövid idő alatt mindenki annyira beletanult a kocsit vezetésebe, hogy óránként kétkilométeres biztonság

gal tudta szabályozni a gyorsaságot.

Különösen az angol és francia szakkörök látnak igen nagy lehetőségeket ebben az új kocsitípusban és valószínűleg forradalmi lépésnek tekintik a modern autotechnika terén.

A kocsit különben még egynehány meglepetéssel szolgál. Köz tudomásu, hogy a legtöbb modern gyár négyütemű motorokra rendezkedett be és kocsijait négyhengeresnek építi. Constantinescu kocsija kétütemű és kéthengeres, ami a feltaláló állítása szerint jelentős tüzemanyagmegtakarítást ér el. A kocsit fogyasztása 100 kilométerre 5 liter, tehát kevesebb, mint az átlagos kiskocsiké, olajban is jelentősen kevesebbet fogyaszt.

Szakköröket most elsősorban az a kérdés foglalkoztatja, hogy vajjon lehetséges-e Constantinescu találmányát nagykocsikra megfelelően alkalmazni. Attól félnek ugyanis, hogy a hathengeres kocsiknál nem lehet gyakorlatilag megoldani a karnélküli sebességváltást.

Külön érdekessége az új kocsitípusnak, hogy a gyár — talán propaganda céljából — még az olcsó francia kocsik között is különlegesen alacsony vételárat szabott meg, úgy, hogy párisi hírek szerint a kocsit iránt olyan nagy érdeklődés mutatkozik, hogy a gyár alig tud eleget tenni a megrendeléseknek.

Felelős szerkesztő:
RETHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy közvetlen az Erzsébet-mozi mellett levő régi jóhírnevű MERICKAI-féle ÉTTERMET átvettem és

„Marilla“ étterem

elnevezés alatt 1. hó 30-án (szombaton) eset DISZNÓTOROS VACSORÁVAL megnyitóm. A helyiségek ujonnan vannak átalakítva. Mint a múltban, úgy a jövőben is főüdvözlés az lesz, hogy az vendégeimet pontos és előzékeny kiszolgálásban részesítem. — Állandóan frissen csapolt Dreher sör, kitűnő hegyi borok, elsőrendű cigányzene. — Minden nap reggel 3 óráig nyitva. Szíves pártfogást kér: 6478

SCHWARZ ANDOR,

vendéglős.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk. — Minden sor hirdetésért ára hétköznap 4 lej — bány, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesztünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyk tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyettesítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Alkalmazás.

PÉNZTÁRNOKI, raktárnoki, ehhez hasonló állást keres biztosítékkal rendelkező férfi. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6489

AGILIS fiatalember a fűszerszakmából külső tevékenykedésre felvétetik. Alánlatok B. B. jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába küldendők. 6495

NEVELŐNÖT keresek 7 éves kislányhoz. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6496

KISSASSZONY délutánra elemistához felvétetik. Cím Gyórfy „Mures” irodájában. 15262

MEGBIZHATÓ férfit vagy nőt keres taggyűlésre és inkasszállásra „Minerva” közművelődési iroda Kulturpalota. 6504

MINDENES főzőnő felvétetik. Rácz, Arad, Bulev. Carol (Erzsébet-körút) 69. 10387

Lakás.

EGY butorozott szoba esetleg butor nélkül kiadó az állomással szemben. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6490

MAGÁNOS úrnőnél jobb hivatalnoknőnek butorozott szoba, fürdőszobával kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6498

KÖZPONTBAN csinosan butorozott szobát, világítást, fürdőszoba használatot kap egyedül álló komoly hölgy, ki esti órákban 2 szobából álló orvosi rendelő rendbentartását vállalja. Illető egész napon keresztül szabad a foglalkozását folytathatja. Bővebbet Arad, Str. Eminescu volt Deák Ferenc-ucca 6. fogorvosi rendelő. 6504

Vétel és eladás.

EGY bőrfedeles hintó, 2 szürke ló, kulcsos számszám eladó. Arad, Str. Cuza Voda 40. (Tökölly Imre-u.) 6488

FÉRFI ÖLTÖNYÖK és kabátok, háló, ebédlő, uriszoba, szalon berendezések, klubgarnitúra, bőr fotelok, antik fotel és székek, könyvszekrény, íróasztal, szőnyegek, plüsch asztalterítők, szelven terítők, asztalok, székek, gobelinek, üveg-festmények, tea és moca servizek, 6 személyes étkező servise, nagy selyemkendő, gyermekkocsik, fényképező gépek, storeok, női fehérnemű, sörmekek, diszagneműk, órák, vitrin, trimó, íróasztalgarnitúrák, mosdók, vaságy, gyermekágy, disztárgyak, puftok, stélzások, stb. eladók. Salgóiné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

ZONGORA, hecsét Ringl eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6487

ELADÓ gyönyörű Phönix palma. Arad, Str. Granicerilor 23. (Török Ignác.) 6497

NUTRIA vagy hasonló városi bundát veszek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 16777

KÉT kocszkályha, egy sparhed olcsón eladó. Arad, Str. V. Babes 22. 6499

MŰTÁRGYAKAT, antik tárgyakat, kom plett szobaberendezéseket, szőnyeget, közzükészletű cikkeket, férfit ruhane-műt, egyes butordarabokat stb. bizo-mányba veszek, azok gyors eladásáról gondoskodom. Kezelési költség nincs. Salgóiné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

A VEGKIARUSITÁS a „Salon Artistique”-ben Fischer Elz palota megkezdődött. Butorok, porcellánok, nyek, szőnyegek, tükrök, órák stb. e hó végéig beszerzési áron kerülnek eladásra. 2108

Üzletek.

A PIATA Avram Iancu (Szabadság-ter) egy nagy, esetleg kettéosztható új lehelység január hó elsejére bérbeadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6484

Muzsaj József

Arad, színházzal szemben.

Őszi árjegyzék:

- Férfi öltöny tiszta gyapjú ... Lej 1950—
- Férfi öltöny divat színekben ... „ 2650—
- Sötét kék és fekete öltöny „ 2350—
- Őszi felöltő „ 1950—
- Ujster double ... „ 2850—
- Ujster angol ... „ 3450—
- Fragoll raglán ... „ 2200—
- Gummi kabát ... „ 930—
- Bőr kabátok minden színben „ 4600—

Mérték szerinti szabóság.

Nagy posztó raktár.

Üzletes magánház

nagyon főfogalmu korcsma és füzertüzellet, Italmérési joggal, elfoglalható 3 szobás lakással, üzlet és pincefelszereléssel, szép udvarral 500.000 lejért eladó. Megbizott: Gyórfy „Mures” irodája Arad, Str. Unirei (Fábán G.-u.)

Finom filéz mahagoni hálószobák

legolcsóbban kaphatók

Schamberger László

faipari gyárában, Calea Șaguna 138. Vállal mindennemű faanyag kidolgozást gépmunkát kocsik és autók teljes javítást jutányos árban. 6501

Ne ketya-vegyelje el holmiját!

Sokkal jobb árat kap érte, ha az „Aradi Közlöny” apróhirdetése között kínálja eladásra

Telefon: 151.

ILLITS

„CARLTON”

(volt „BRISTOL”)

SZÁLLODA BUDAPEST.

IV., Petőfi-tér 6. sz.

Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem

Sürgönyeim: „CARLTONOTEL”

Hírlő konyha. Nérsékelte árak. Kávóház.

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel.

11074